

Svar på remiss avseende delbetänkandet 710 miljoner skäl för reformer (SOU 2026:2)

Ju2026/00079 Justitiedepartementet

Remissvaret följer delbetänkandets kapitelindelning och rubriksättning. Luleå kommun lämnar endast yttranden på de delar som bedöms påverka kommunens arbete med valgenomförandet.

7.3.1 Valadministrationen ska ansvara för distribution och att väljare har tillgång till samtliga valsedlar

Kommitténs förslag: *Valadministrationen ska ensam ansvara för distributionen av valsedlar och för att väljare i eller i anslutning till ett röstmottagningsställe, som en kommun har inrättat, har tillgång till samtliga valsedlar för den aktuella valkretsen. Partier ska inte distribuera valsedlar till röstmottagningsställen.*

Luleå kommun välkomnar kommitténs ambition att förenkla och förtydliga ansvaret för distributionen och väljarnas tillgång till valsedlar. Dock i kombination med övriga förslag i delbetänkande ser Luleå kommun ett antal risker med en övergång till att valadministrationen ensam ska ansvara för all distribution av valsedlar. Luleå kommun bedömer att det kommer öka arbetsbördan och kostnad för valadministrationen när det kommer till förvaring, sortering, packning, lagerhållning och transporter av valsedlar. Med nuvarande förslag kommer antalet valsedlar som kommunen hanterar att öka, förutsatt att det tillkommer partier som får rätt att delta med kandidatvalsedlar efter insamling av stödförklaringar. Enligt kommitténs egen bedömning kommer ökningen vara cirka 10–17 partiers valsedlar jämfört med nuvarande hantering. Luleå kommun bedömer att det hade varit mer logiskt att genomföra en förändring av ansvar för distribution samtidigt som förändringar genomfördes som hade minskat antal valsedlar som valadministrationen behöver hantera. Luleå kommuns bedömning är också att förslaget behöver omfattas av en översyn ifall statsbidraget för genomförande av val behöver ändras som en följd av valadministrationens utökade ansvar.

7.3.2 Kostnaden för valsedlar

Kommitténs förslag: *De valsedlar som valadministrationen ansvarar för att väljarna har tillgång till ska framställas och distribueras på statens bekostnad. Om nya valsedlar skulle tryckas på grund av att ett parti återkallat en kandidatanmälan eller en kandidat återkallat en förklaring om samtycke till anmälan ska partiet betala de merkostnader som uppkommer för framställning och distribution. Undantag får göras om kostnaden är av mindre omfattning eller om det annars finns synnerliga skäl.*

Luleå kommun stödjer förslaget.

7.3.3 Beställning av valsedlar

Kommitténs förslag: *Ett parti som uppfyller kraven för att delta med kandidatvalsedlar i ett val får beställa sådana valsedlar senast det datum som Valmyndigheten bestämmer (Detta gäller endast sådana valsedlar som partierna beställer utöver de valsedlar som valadministrationen ansvarar för att väljarna har tillgång till). Partiet ska betala samtliga kostnader för framställning och leverans av de beställda valsedlarna. Ett parti kan som mest beställa kandidatvalsedlar motsvarande 0,5 gånger antalet röstberättigade.*

Luleå kommun har inga synpunkter på förslaget.

7.4.1 Partivalsedlar tas bort

Kommitténs förslag: *Det ska inte längre finnas valsedlar med enbart parti- och valbeteckning (s.k. partivalsedlar). I fortsättningen ska det endast finnas:*

- *valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater, vilka ska benämnas kandidatvalsedlar, och*
- *valsedlar med enbart valbeteckning, vilka ska benämnas blanka valsedlar.*

Luleå kommun tillstyrker kommitténs förslag och välkomnar alla förändringar som medför att minska olika typer valsedlar. Luleå kommun anser dock att denna förändring sammantaget på egen hand inte kommer påverka valadministrationens omfattande hantering av valsedlar som görs vid varje val. Med införande av ansvaret för all distribution på valadministrationen och införandet av att alla partier som enligt förslaget får rätt att ställa upp med kandidatvalsedlar räcker det inte med att bara ta bort partivalsedlar.

7.4.2 Endast blanka valsedlar ska användas vid utlandsröstning

Kommitténs förslag: *Endast blanka valsedlar ska användas vid utlandsröstningen. Valsedlarna behöver inte tillhandahållas bakom en avskärmning.*

Luleå kommun har inga synpunkter på förslaget.

7.4.3 Effekter på annan röstning

Kommitténs förslag: Att ta bort partivalsedlar bedöms ge problem för den väljare som förtidsröstar i annan kommun än där väljaren har rösträtt. Väljaren kan då inte personrösta genom att markera en kandidat på en kandidatvalseedel. Väljare som vill personrösta måste använda blank valseedel och tillskriva partinamn och kandidatnamn.

Luleå kommun vill belysa att detta kommer försvåra för röstmottagarna i röstningslokalen. Det kommer medföra att mer kommunikation behöver göras till väljare från annan ort som vill ta tillvara på sina rättigheter vid röstning. Det finns risker för att robustheten i valgenomförandet påverkas genom att väljare tvingas skriva manuellt på blanka valseedlar. Det finns risk att fler kandidatröster underkänns.

7.5.4 Det behöver införas krav för att ett parti ska få delta med kandidatvalseedlar

Kommitténs förslag: Ett parti ska få delta med kandidatvalseedlar i val till riksdagen om det har fått mer än 1 procent av rösterna vid det senaste valet till riksdagen eller om det har ett dokumenterat stöd (stödförklaringar) av minst 10 000 röstberättigade. Ett parti ska få delta med kandidatvalseedlar i ett val till Europaparlamentet om det har fått mer än 1 procent av rösterna vid det senaste valet till Europaparlamentet eller om det har ett dokumenterat stöd av minst 10 000 röstberättigade.

Luleå kommun har inga synpunkter på förslaget.

7.5.5 Krav för att få delta med kandidatvalseedlar i de kommunala och regionala valen.

Kommitténs förslag: Ett parti ska få delta med kandidatvalseedlar i val till region- eller kommunfullmäktige om det uppfyller kraven för att få delta med sådana valseedlar i riksdagsvalet eller om det vid det senaste valet till den aktuella församlingen har fått mer än 1 procent av rösterna. Ett parti ska också få delta med kandidatvalseedlar i ett val till region- eller kommunfullmäktige om det har ett dokumenterat stöd (stödförklaringar) av minst

3. 100 röstberättigade i kommuner och regioner med högst 100 000 röstberättigade,

Luleå kommun väljer att endast svara avseende det antal stödförklaringar som gäller för vår kommun.

Luleå kommun stödjer att det införs en tröskel för antal stödförklaringar för att ha rätt till att ställa upp med kandidatvalseedel. Bedömningen är dock att det är väldigt svårt att bedöma den effekt antalet stödförklaringar kommer ha på antalet partier i kommunen som klarar kraven och i förlängningen hur det kommer påverka valadministrationens ansvar att distribuera alla valseedlar, om förslagen enligt delbetänkandet genomförs i sin helhet. Luleå kommun vill

särskilt trycka på att en utvärdering av det antal stödförklaringar som krävs för ett parti ska få delta med kandidatvalseدلar behöver genomföras i den utvärdering som planeras till 2030.

7.5.6 Partier som inte uppfyller kraven för att få delta med kandidatvalseدلar.

Kommitténs förslag: (...) *Partierna som inte uppfyller kraven för att få delta med kandidatvalseدلar föreslås inte längre kunna delta med partispecifika valseدلar i val.*
(..)

Luleå kommun stödjer förslaget då det kan minska antalet valseدلar vilket förenklar för väljare i val- och röstningslokalen.

7.6.1 Endast en valseدل per parti och valkrets

Kommitténs förslag: *Ett parti får endast delta med en kandidatvalseدل per valkrets.*

Luleå kommun stödjer förslaget då det kan minska antalet valseدلar vilket förenklar för väljare i val- och röstningslokalen.

7.6.2 Partier med kandidatvalseدلar måste anmäla kandidater – inga öppna listor

Kommitténs förslag: *Partier som deltar med kandidatvalseدلar i ett val ska anmäla samtliga kandidater för det valet (s.k. låst lista).*

Luleå kommun har inga synpunkter på förslaget.

7.6.3 En fastställd tidsperiod för anmälan av kandidater

Kommitténs förslag: *Valmyndigheten ska senast ett år före ett ordinarie val besluta inom vilken tidsperiod ett parti ska anmäla sina kandidater. Tidsperioden ska vara minst sex månader. Undantag får göras vid valet till Europaparlamentet, om valdagen bestäms mindre än ett år före valet. Vid extra val eller omval ska Valmyndigheten så snart det är möjligt sedan det har beslutats vilken dag som ska vara valdag besluta inom vilken tidsperiod kandidaterna ska anmälas.*

Luleå kommun stödjer förslaget då det ger en förutsägbarhet över valadministrationens hantering av valseدلar.

7.8 Reformerna bör utvärderas

Kommitténs förslag: *En parlamentarisk kommitté bör ges i uppdrag att utvärdera reformerna. En utvärdering bör göras efter valen till riksdagen, region- och kommunfullmäktige 2030.*

Luleå kommun stödjer förslaget.

10 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Kommitténs förslag: *De föreslagna författningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2027 och tillämpas första gången inför och vid ordinarie val till Europaparlamentet 2029.*

Luleå kommun stödjer förslaget.

11.2.2 Konsekvenser för de kommunala valnämnderna

Luleå kommun gör bedömningen att det är svårt att exakt bedöma kostnadseffekterna av denna föreslagna förändring. Luleå kommun ser att kostnad och tidsåtgång för lagerhållning, sortering, packning och transporter kommer att öka. Den största kostnadsökningen bedöms vara kopplad till en större kapacitet av lagerhållning, mer valsedlar att sortera samt fler valsedlar att packa. Detta kommer kräva mer arbetskraft och arbetstid än nuvarande ansvar för distribution som åligger kommunen. Vidare ser Luleå kommun att behov finns för större lokaler för att klara av den ökade mängden valsedlar, vilket i sig kommer öka kostnaderna. Luleå kommun gör samma bedömning som delbetänkandet om att det inte kommer medföra ökade kostnader för röstmotagare i val- och röstningslokaler utan ser i stället ökade kostnader för lokaler med mera i form av det som skrivits ovan.

Övriga synpunkter från Luleå kommun

Luleå kommun är överlag positiv över de förändringar som föreslås i delbetänkandet. Luleå kommun anser dock att genomförandet av förändringar som minskar antalet valsedlar också hade innefattat en gemensam valsedel. Om inte gemensam valsedel införs bör kommittén fortsätta arbeta fram förslag som minskar antalet valsedlar. I nuvarande förslag kommer fortsatt antalet valsedlar vara, enligt kommitténs bedömning, 270 miljoner. Det är Luleå kommuns uppfattning att ett arbete mot en gemensam valsedel avsevärt kan förbättra väljarnas upplevelse i lokalen samtidigt som det skapar ett valgenomförande som inte påverkar miljön i samma utsträckning. Ju mer valsedlar som finns i ett valsedelställe desto större blir risken för incidenter kopplat till valsedlar, exempelvis borttagna eller gömda valsedlar från specifika partier.

För Luleå Kommun